

Uus elu

Kewad! Seda kuuldu kõikjalt. See kajab vastu kangel ja ligidal. Ja kõige rohkem tunned jeda oma hinges.

Mis on siis kewad ja millest ta jutustab? Kewad on looduse uuestisünd, uue elu ärkamine. Kewad parandab haawad, milled lõõnud kõle sügis ja karm talv. Surm ei saa enam loodust hoida oma jäistes kätes, waid peab ta wabastama. Soojad päikefekiired sunniwad talwe lahkima. Malt langedawad wihmapiiwad ja kõrvaldawad wiimjedki talwejäänused ja kõige, mis wõiks takistada uue elu ärkamist. Rohi tärkab, diepungad awanevad. Laululinnud tulewad tagasi ja siristawad rõõmsaid wiise. Kõik see ei jäta ka inimest mõjutamata. Mingsi salajane lootus asub kõige ahastawamasfegi hinge, sealgi ärkab uus elu. Igaiüks saab kewadest wõrdluse oma käesolewale wõi möödunud noorusel. Kui palju igatsusi, soowe, sihte ja tundeid peitub küll inimese rinnus noorusajal. Otselui aas tärkawate lilledega ja puhkewate diepungadega on inimene oma elukewadel. — Riisugune on uue elu ärkamine looduses ja inimeses.

Aga me tunneme ka üht teist elu. „Mina olen üleestõusmine ja elu!“ ütleb Kristus. Ligi kuus tuhat aastat on walitjenud maailmas õudne talv. Eestimine tõi surma ja needuse maailmale. Ülekohus ja kurjus mattis otsekui jääforraga inimeste südamed, ja see jääkate on paljudel alles weel tänapäewgi. Paljudes on aga ka ärganud uus elu. Selle on esile toonud Elupäike, maailma lumastaja, Jeesus Kristus; ta andis iseenda lumastushinnaks inimeste eest. „Tema on meie üleestõumiste pärast haawatud, ja meie ülekohtu pärast rõhutatud; karistus oli tema peal, et meil pidi rahu olema, ja tema muhkude läbi on meile terwis tulnud.“ Isegi loodus leinas ja päike kattis kiini oma palge. . . Ja siis kolmandal päewal pärast surma ja matust leidis aset suur üllatus: „Ja waata, suur maawärisemine sündis, sest Issanda ingel tuli taewast maha ja weeretas kiwi hana ukse eest ära. . . Sirmu pärast tema eest wärisesid hoidjad ja said otsekui surmits. . .“

Kristus tõusis wõitjana ja tõi kalmult elu kaasa. Ta murdis hirmawärawad ja kinnitas meile lootuse kord igawesti elada. „Surm, kus on su aset, ja haud, kus on su wõimus?!“

Weel tunneme üht kolmandat eluärkamist, ja see on patuse südames, kui sinna on paisnud armuõpetuse walgus. „Kui keegi Kristuse sees on, siis on ta uus loom; wanad asjad on mööda läinud, ja waata, kõik on uueks saanud.“ Nii kirjeldata apostel Paulus inimest, kes oma seesmise inimese poolest on muutunud uueks. Sellest rääkis ka Kristus Nikodemusele ühel hilisel öötunnil. „Tõesti, tõesti, ma ütlen sulle: Kui keegi ei sünni ülalt, ei wõi ta mitte näha Jumala riiki. . . Mis on sündinud lihast, see on liha, ja mis on waimust, see on waim. Ära pane imeks, et ma sulle ütlen: Teie peate uuesti sündima!“ See uuestisünd oli Nikodemusele saladus. Ta küsib: „Kuidas wõib see sündida?“ Jeesus käseb mitte imestada ja toob uue elu wõrdluseks tuule. Keegi ei saa kindlaks teha, kust tuleb ja kuhu läheb tuul. Nii on ka lugu igaiühaga, kes on sündinud waimust. Tema juures on nähtamatu jõud, mis toob esile nähtawad tulemused. See nähtamatu jõud on wägew ja juhib inimest. Elamises esineb täielik muutus. Jumalakartmatud mõtted tõrjutakse eemale; kurjadest tegudest üteldakse lahti; armastus, rahu ja alandus asendawad wiha, kaduse ja kõrkuse. See wägi, mida inimese film küll ei näe, muudab inimese Jumala sarnaseks. Südametunnistus elustub, ja see awaldub elus ja tegevuses.

Ja ükskord on oodata weelgi suuremat eluärkamist. „Sest waata, ma loon uue taewa ja uue maa, ja endiste peale ei pea enam mõeldama.“ „Ja teie peate tundma, et mina olen Jehoowa, kui ma teie hauad lahti teen, ja kui ma teid kui oma rahwa üles toon teie handade jeeft.“ „Ja kes aujärje peal istub ütleb: Waata, ma teen kõik uueks. . . Need on tõsised ja ustawad sõnad.“ Nii kuulutab meile Bühakiri igawest kewadet ja elu. Selle järele igatsleb kristlane, sest see on tema elu lõppeemärk. Kewad on ilus looduses ja inimelus, aga weel ilusam saab olema igawiku kewad.

PRAEGUNE TÕDE

Mis on tõde? See on tegeliku olemasolu mõiste. Kui on mõttekujutus mingist asjast, ja see mõttekujutus on kooskõlas asja olemusega, siis nimetame seda mõttekujutust või teadmist — tõeks. Kui siis tõde on teatava asja mõistmine; ta on selline, milline on waatlusel olev asi.

Mida rohkem keegi teab ja mõistab, seda rohkem tõde on tema walduses. Haridus seisab selles, et inimese waim on rikastunud tõewäärtustega; inimene oskab tungida olemise saladustesse. Igal vähimalgi nähtusel on oma põhjused ja seadused, ning nende mõistmisel on wäga suur tähtsus. Inimene, kes näeb ainult silmadega, kuna waim ei awasta midagi põhjuslikku, jellele on oluline tõde warjatud. Kes aga mõistab asja ja nähtuse olemust, tunneb looduse- ja eluseadusi, jelle walduses on juba suurem tõde. Tõde wäärtus seisab selles, et see tõstab inimese wäärtust. Kes rohkem teab, see rohkem juudab. Looduseseadusi tundes on wõimalik luua suuremaid ainelisi wäärtusi, ja eluseadusi tundes inimene võib tõsta ise-oma ja ka ühiskonna kõlbelist taset, mis on suurim kõigist wäärtusist, sest see peamiselt hoiab ja edendab elu.

Kuigi praegu teadus on arenenud ja teadmine on palju, siiski ei tunta kõike tõde, sest ei jaada teada ega tunda kõike, mis on olemas. Inimese wõimed ei ulata mõistma kõike tõde. Me ei tea, kuidas näeb wälja muu maailmfond wäljaspool meie maailma. Me ei saa näha Jumalat, me ei tea tema aujärje ega tema riigi ulatust. Me teame ainult wäikese osakese kõigest olemasolewast; tunneme ainult osalt oma jalgealust maad, tema seadusi ja põhjusi.

See, mida me oma silmaga näeme, on meie tõde lähtepunktiks. Sellest wälja minnes peame kõigele tõele lähedale jõudma wiimse wõimaluspäirini. Kuna kõigel nähtawal on otstarwe ja seadusepäratus, siis wõime mõista, et kõik jookseb kokku ühte keskusesse ja kõik wäljub ühest tahtest. On selge, et nähtaw on jõeses nähtamatuga. Kui tunnetame nähtawa kaudu kõikide asjade looja ja ülalpidaja. See tunnetus laiendab meie tõde ulatust weelgi. Ja tõde saab ühtlasi kõige olemasolewa kogumõisteks. Jumal on kõige olemasolewa põhjus, — algus ja hoidja. Kuna tõde on kõige olemasolewa mõiste, ja kõik olemasolew on ühenduses Jumalaga, siis on Jumal tõde lehestus. Seepärast siis tõde usulises tähenduses käib Jumala kohta, tähendab Jumala tundmist, Jumala tahte ja tegewuse mõistmist.

Tõde iseenesest on muutmatu ja alati ühejaguine, sest Jumala juures ei ole muutust ega wahetust; Jumal on igawene. Meie, inimesed tun-

neme sellest tõest ainult osa. Üks inimene tunneb wähem, teine rohkem, ja ühes ajajärgus on olnud tunnetus wäiksem kui teises. Niisiis tunnetuse ulatuse järgi teeme wahet ühe ja teise ajajärgu tõde wahel. Kui ütleme — praegune tõde, siis mõistame selle all praeguse tõetunnetuse ulatust. Njal, kus tunti tõde wähent, oli üldine tõdepilt — inimestest nähtuna — hoopis teisjaguine kui praegu, kuna tunnetus on suurem. Iga tõeosa, mille olemine wõinud awastada, rikastab meie mõtteilma. Oli aegajid, kus ei mõistetud loodusenähtusigi. Kui on wahel praeguse ja endise aja wahel. Seepärast siis räägime praegusest tunnetusest kui praegusest tõest.

Mainisin, et tõde laiemas mõttes on Jumala tundmine. Ka Jumala sõna ehk Bühakiri uimetatakse tõeks, sest see on otsene ilmutus Jumala teost, tahtest ja plaanist. Aga selleski pole weel kõike tõde, kõike, mis on ühenduses Jumalaga. Mis siin esile tuleb, on lunastusplaan. Selle plaani teostamiseks wajalikul määral on ilmutatud Jumala iseloom ja tahtmine. Lunastusplaani lõppeeasmärk on ühendada inimene Jumalaga ning teha kõik tõde inimesele kättesaadawaks, muuta inimene täiswäärtuslikuks ja õiguslikuks Jumala lasteks.

Lunastusplaan on kõige suurem määr, mida inimene võib teada tõest. Seepärast tõetundmine ongi jumalatumundmine, weel lähemalt üteldud — lunastusplaanitundmine.

Olgu weelkord tähendatud, et ajakohase või praeguse tõde moodustab see, kui palju on teada üldisest tõest ja millises lunastusplaaniteostumise järgus olemine.

Milline on siis praegune tõde, või teiste sõnadega — mis võib praegu teada lunastusplaani. Praeguse tõde üldiseks iseloomustuseks on see, et lunastusplaani on wõimalik mõista algusest lõpuni; kunagi warem pole seda nii täielikult mõistetud. Seepärast ka endiste aegade tõde ei ole enam praeguse aja jaoks. Praegu peab täielikult tõewalgus esile tulema. Kui walgus on ilmunud, siis ei või enam jääda pimedusse.

Me wõime teada, miks ja milleks on lunastusplaan, ja kuidas see teostub. See on Jumala armund, et neile, kes on surma wäärt, wõimaldada igawene elu.

Lunastusplaan on patulanguse pärast. See on taewastele olewustele tekkunud olukorra selgitamine ja ntaapealsetele olewustele raske proov.

Patt, õnnetus ja surm on seadusewastase tegevuse, igawestele põhiseadustele wastupanu ja igawestest tõest kõrwalehoidumise tagajärg. On

olemas ainult üks tee, kuidas elu võib edeneda, ja see on avaldatud Jumala sõnas ning kofku wõdetud künnes käsus, i. o. kõlbekäskudes. Wõime ka ise tähele panna, et elul on kindel seadus, ja kui keegi selle wastu ehitab, siis ta häwitab iseennast ja lõhub ühiskonda. Eestimine eluseaduse wastu toimub omakasupüüdest. On selge, et omakasupüüed takistab elu ja lõhestab ühiskonda. Omakasupüüdlif tegevus ja käitumine muudab õhufonna pinewaks ja oluforra segaseks. Omakasupüüed teeb heaforraale lõpu.

Säärane juhtumus leidis aset taewas. Lutsiwer, kes oli tegevamaid ingleid, wõttis ette, et olla Jumala Bojast auwäärsem. See mõte juba oli eluseaduse rikkumine. Ja selle mõtte teostamisele asumine asetab teda weelgi enam wastollu koostõla põhinõudega. Oma mõtte teostamiseks tal tuli tekitada ka teistes wastolulised mõtted. Ta wõitis enda poole oja taewaseid olemusi, kuna ta tekitas taewase walitseja wastu umbusalduse, nagu Jumal ei oleks hea ega eluseadused tarwifud. Nii sai alguse patulangus. Eluseaduse rikkumine on kurjuse alus.

Teised taewased olemused aga jäid koostõlla Jumala igaweste eluseadustega. Tõkkis niiuatesda kihutuswõitlus poolehoin pärast. „Mikael (Kristus) ja tema inglid sõdisid lendawa mao (Lutsiweri) wastu, ja lendaw madu sõdis ja tema inglid.“ (Zlm. 12, 7.) Seda lahkheli ei olnud wõimalif sumbutada nii kohe. Jumal ei wõinud tarwitada wõimu. Digus pidi ise selguma. Wastuhakkamise tagajärg pidi asja selgitama. Kuna Lutsiwer ei tahtnud end parandada, siis pidi tema tegu tulema awalikuks. Kui Lutsiwer oleks kohe kõrwaldatud, siis oleks juhtumus jäänud kiihitawaks ja paljudes tohkinud kahtlus, ehk oli Lutsiweril digus.

Taewas, see on Jumala trooni piirkonnas, wõeti seisukoht. Taewastele olemustele oli selgunud tõeline oluford. Müüd heideti Lutsiwer ja tema inglid teawast, et kõrwaldada hädaoht. Siis aga muutus Lutsiwer hädaohtlikuks mundele maailmadele. Igaühel tuli proow läbi teha; jelleks oli määratud teataw aeg. Aga Jumal tegi ühtlasi lunastusplaani juhiks, kui keegi langeb. Lunastusplaani pidi weel andma wõimaluse ehitajale jõuda selgusele ehitaja teguwiihi üle, et hoiduda ehitajast. Aga möödumisel ja lunastusplaani teostumisel pidi patt saama kõikjal selgitatud ja ka igawesti kaotatud.

Niisiis lunastusplaani tehti juhiks, kui keegi langeb. Kõikide proowilepanek oli aga oluforra selgituseks tingimata tarwilif. Seepärast ka Isa ja Boeg leppisid kofku, et wiimane annab oma elu, sureb langejate eest, et langenuid lunastada.

Kristuse lepituseohwer lunastusplaanis seisab jelles: Elu pidi saama antud elu eest. Patt ei saa olla Jumala läheduses. Jumalik digus nõuab patuse surma, sest patt saab lõpetatud surma läbi.

Inimene oli surma ära teeninud. Müüd sai aga jumal inimeseks ja suri inimese asemel. Nii võib patune ellu jääda, sest jumalik digus on täidetud ja käjunõuded rahuldatud. Seepärast ka ettetäenduslikkus jumalateenistuses ei toimunud pattude andestus ilma werewalamata. Elu püsib ju werewabil. Werewalamise all mõistetakse eluäraandmist. Ja Kristus walades oma were andis oma elu patuse eest.

Saatanal ei läinud korda ehitada teisi maailmasid. Noore maailma kodaniku Adamu juures läks see tal korda. Adamu teenis ära surma, kuid tingimusi ta pidi weel saama elu tagasi. Kui inimene oli langenud, siis Jumala Boeg kinnitas oma töötuse ja lunastusplaani astus jõusse. Gewale anti esimene töötus Päästja tulekust, lepitustööst ja lõplikust lunastusest: „Ja ma tahan wihawaenu tõsta sinu ja naise wahel, ja sinu seemne ja tema seemne wahel; seesama peab su pea rõhuma, ja sina wõtad temale kannu rõhuda.“ (1. Moos. 3, 15.) Iga inimene, kes maailma sünnib, seatakse waliku ette, walida head wõi kurja. Lunastusplaani selgitab, milline peab olema inimese meelsus ja elu, et jõuda eesmärgile.

Inimesed pidid lunastusplaani alati silmas hoidma. Jumalateenistus pidi olema ettetäenduslikkudes kommetes. Kogu Iisraeli jumalateenistus oli Päästja ootus. Jumal tegi ohwri isegi nii oluliseks, et ustawa ohwritoomise puhul kustutas inimese süü, — nii ta sidus inimese ettetäendusliku ohwriga, ja seda oma suurest armust. Ohwriil, ohwritoomisel ja pühapaigal olid oma tähendused. Inimene pidi tooma loomaohwri preestri ette oma patu lepituseks, preester tõi ohwri ja lepitus kogu rahwa patud, ja see tegu pidi olema ettetäenduslikeks Kristuse peale, kes pidi tulema ja iseenda ohwriks tooma ja rahwa patud ära lepitama Jumala ees. Wanaseaduse teenistusega hoiti kõikide tähelepanu lunastusplaani. Seega oli tõde tol ajal erilise tarwiduse tõttu. Ja mis seda eriliseks tegi, oli ohwritoomistus, ohwritoomituse korraldused ehk kombekäskud. Ohwritoomituse ja kombekäskude maksuwus lõppes, kui lunastusplaaniis möödus ooteaeg ja Kristus tuli ning lepituse täide wiis.

Kristuse tulekuga algas uus ajajärg lunastusplaani teostumises. Kui enne patune pidi tooma oma patu lepituseks ettetäendusliku loomaohwri ühes patuüleestunnistamisega, siis pärast patune pidi tooma oma patu lepituseks palweohwri ühes patuüleestunnistamisega. Siiski tõtt üldises mõttes ei muuda üks ega teine ajajärg. Jumala igawesed seadused ehk kõlbekäskud (eluseadused) on wajanud alati täitmist, — ilma nendeta ei saa elu püsida; jellest oli juttu juba eespool. Wanaseaduse aja iseärasuseks olid k o m b e k ä s k u d, i. o. ettetäenduslikud korraldused, mis kaotasid maksuwuse. Kõlbekäskud aga on igawesed seadu-

sed, milledest üleastumine tõi patu, ja millede maksuise kinnituseks ongi lunastusplaani.

Nii leiame lunastusplaani teostumise järgud: Nutakse esimene lootus, määratakse ettetähtsustatult ohwiteenistus, siis tuleb Kristus, ja pärast seda inimesel ei tarvitse enam minna Jumala juure inimliku wahetalituse kaudu, waid Kristuse kui wahemehe kaudu. Kui Kristus oli toonud oma ohwri, siis lõppes ohwiteenistus, ja selle märgiks kirjises waheteft templis. Sellest ajast on Kristus wahemeheks; ta teenib taewas meie jaoks, kostab meie eest.

Wanajeaduse templeteenistus kujutas seda ette, mis Kristus praegu teeb inimeste eest. Kõik ülestunnistatud patud on taewasse kantud ja tingimusi andeks antud. Ja kui püüame järjeft kuni oma elu lõpuni igawese elu järele, siis üksford wiimisel kohtupäewal meie patud kustutatakse igaweseks. Seda sündmust kujutas ette wanajeaduse lepituspäewa templeteenistus, — nimelt kogu aasta läbi preester kandis rahwa patud pühasse paika, ja üksford aastas wiis need kõik kõige pühamasse paika, ning need said seal kustutatud. Nii toimub ka patukaotamine üksford wiimisel lepituspäewal, see on suurel Issanda päewal. See on lunastusplaani wiimane aste, mille eel me praegu elame. „Siis peab püha paik saama õigeks tehtud.“ Tan. 8, 14.

Kõik wõttes tuleb märkida, et praegune tõde on lunastusplaani mõistmine alguseft lõpuni. Nii wõime mõista ka eelnewaid tõdesid, milledes oli esiplaanil ainult teatav järg lunastusplaani. Enne Kristust oli kogu tähelepantu pöördud maisjale pühapaigale. Seal saadi Jehoowale lähedale. Ja sealäbi hoidus lootus, et Messias tuleb. Pärast Kristust ferkis lunastusplaani esile see, et Lunastaja on tulnud ning saanud wahemeheks inimeste ja Jumala wahel, ja et kellel Boeg on, sellel on elu. See on väga tähtis oja tõest ja on lunastuse peamine tingimus. Kristuse armuõpetus — see oli esimeste kogudusajajärgude iseäraline ajakohane tõde. Siis ei olnud weel aeg, et oleksid ferkunud silmapiirile lunastusplaani lõppjärg ja lõppisündmused.

Nagu üteldud, Kristuse lihaksiaamine ei olnud weel lunastusplaani lõppjärg, waid selle ettevalmistus. Seatud ajal tuleb lõpp. Prohwetite kaudu on Jumal määranud selle aja. Daniel kuulutas, et 2300 „õhtu-hommiku“ järele peab pühapaik saama õigeks tehtud, see tähendab — siis läheb taewas täide see, mida maapealses templis kujutati. Kõik palwed on tõusnud Issa trooni ette, ka kõik patud on üles märgitud, ja siis üksford kaotatakse nende patud, kes ära pääsewad. Siis lähewad need igawesse ellu, kes taewariigi peale wägissi käinud; teised aga saawad otja igaweses surmas.

Kui wanasti oli juhitud tähelepantu maisjale

pühapaigale, siis on see praegu taewasele pühapaigale.

Ja üldse praegu on ülewaade kogu lunastusplaani. Seega siis ka tõetundmine on nüüd suurem kui ta kunagi on olnud.

Prohwetikuulutused on läinud täide. 1844. aastal algas wiimne aeg. Nüüd lunastusplaani lõppjärgus on awanenud wõimalus mõista kogu Jumala plaani ja ühtlasi oodata õnnist aega. „Mga sina, Daaniel, pane sõnad warjuse, ja pane raamat piljeriga kinni kuni aeg otja saab, siis wõtawad paljud neid läbi ajada, ja tundmine läheb suureks.“ (Taan. 12, 4.)

Niisiis kes praegu ei tea muud kui Kristuse lihaksiaamist, sellel ei ole ajakohast tõde. Ta ei tea seda, mis on wõimalik ja tarwis teada. Nimelt et Issand lõpetab oma töö ja armuõndu. Paljud hoiawad kinni ainult endiste aegade tõdedest. Jumal aga kutsub ajakohase walguse juure ja manitseb tunda täit tõtt. „Minu lambad kuulawad minu häält, ja mina tunnen neid, ja nemad käiwad minu järele,“ ja „Kui keegi tema tahtmise järele tahab teha, see tunneb, kas see õpetus on Jumalast, wõi kas ma iseenejest räägin,“ ütleb Kristus.

Kellel ei ole ajakohast tõde, need hakkawad ka Jumala sõna selget õpetust segama. Kuna neil ei ole selget arusaamist lunastusplaani, siis nad ei tea ka oodata Kristust. Kuigi Kristuse ijilik ilmumine on piiblis väga selgesti awaldatud, nad muudawad Kristuse tuleku mõtte segaseks, nagu peaks Kristuse tulekut mõistma waimlikult, jne. Täit tõde mitte tundes ollakse sunnitud lunastuse lõpptulemust kuidagi tõlgitsema, ja nimelt et hing on surematu ja läheb pärast surma kohe taewasse; see aga on pühakirja wastu, kuna surmud puhkawad haas Kristuse tuleku päewani, millal nad ellu äratatakse. Räägitakse ka, et Kristus on Jumala käsud kaotanud. See kõik on mõeldud lihameele järele, et wõib kõik teha, küll armust õndsaks saab, ja kuna hing on surematu, küll tema siis ka üksford taewasse pääseb. Nii see asi kujuneb: kui ei tunnustata ajakohast tõde, ei saa dieti mõista piiblit ega elada Jumala tahtmise järele, — inimese siidamesse ja ellu jääb pimedus. Issand ütleb kord neile, kes ei ole õppinud tunda ajakohast tõde ja kes on olnud omast meelest targad ning on hiiudnud — Issand, Issand: „Ma ei ole teid elades tunnud, taganege minust ära, kes te ülekohut teete.“

Praegune tõde valmistab ijerahwa, kes selgesti õpetab ja peab Jumala sõna, „kellel on Jumala käsusõnad ja Jeesuse usk,“ kes ootawad lunastust ilmutatud lunastusplaani kohaselt ning kes armastawad Issanda tulekut. Kes aga praegust ajakohast tõde ei taha tunda ega läbi elada, see põlgab seda rahwast wõi hoiab temast eemale, ja enesedigustamiseks nimetab teda ekslikult „wanajeaduse rahwaks“.

Pauluse elu

Mida suudetakse Jumala armu abil

Jumal on kutsunud meid juure ülesande juure, kuid meie wahest peame end selleks liig wõimetuteks. Me hindame oma iseloomu ja waimu jõudu puudulikkuseks, ei wõitle head usuwõitlemist ega saawuta jumaliku eesmärgi. Ennast waadeldes tekib südamesse kahtlus, mis häwitab algatus- tahte ja nõrgestab teowõime. Selle tulemusena kaob julgus usuwõitlusseks. Me hakkame hädal- dama ja wabandama. Mitmed loobuvad usuteelt. Teised piüüawad teatud aeg kaasa minna. Aga nende usuelu näitab haiguse tundemärke, ja nad ei jaksid midagi forda saata Jumala riigi heaks. Ja ifka jälle kaewatakse, et mina olen selleks nõrk.

Me tunneme end Pühakirjas ettetoodud eeskujude kõrwal wiletajatena. Suowiisime olla apost- lite wõi teiste usumeeste jarnased ega leia teed, kuidas oma eesmärgi saawutada. Mitmed waat- lewad Piibli eeskujusid kui kättesaamatuid kõrgusi, kuid Jumal on just annud nende meeste elulood ja eeskujud, et meid seeläbi julgustada. Sest ne- mad olid samuti inimesed kui meiegi, kuid saawu- tasid jumaliku elu ja töötasid Issanda wiinamäel suurte tagajärgedega. Nad suutsid jeda seepärast, et oskasid korraldada oma wahakordi Jumalaga ja mõistsid kasutada Jumala suurt armu ja wäge oma nõrkuste ja puuduste wäljaaitamiseks. Nad mõistsid ja elasid läbi selle pühakirja-sõna: „See ei pea sündima mitte wäe ega rammu läbi, waid minu waimu läbi, ütleb wägede Jehoowa.“ (Sak. 4, 6.).

Pauluse puudused.

Apostel Paulus tundis end nõrgana. See aga ei takista teda tema wõidujooksus ja töös. Oma nõrkuses tahtis ta kiidelda. „Kui peab kiitlema, siis tahan ma neist asjuist, mis minu nõrkuses on, kiidelda.“ (2. Kor. 11, 30). Paulusel olid mit- med puudused. Ta räägib muuseas oma kehalis- test puudustest. Terwislikult ta ei olnud kuigi tu- gew. Ta kannatas kehalise alawäärjuse all, mille pärast ta palus Jumalat, et jee wigaga saaks temast ära kaotatud. „Sest nemad ütlevad: Küll (tema) raamatud on raskest ja kanged, aga meie juures on ta nõder ihu poolest, ja kõne on sant.“ (2. Kor. 10, 10.) Mõned arwawad tema kehaweaks silmanäge- mise puudulikkuse, ja ta oli arwatavasti ka kehalt kiidur. Kuid Jumal ei täitnud tema palwet, waid ütles, et sulle saab küll minu armust. Issand nägi ära, et tema apostli kehaline puudus wõib olla kasuks juurema töö ja teenistuse kordasaatmiseks ja armu ülesnäitamiseks. Jumal ei tahtnud, et Paulus oleks lootnud oma jõu peale, milline asja-

olu meid kõiki ehitab, waid Jumal tahtis ihmu- tada Pauluse nõrkuse puhul oma wäge, kusjuures Pauluse eneseülendamise ja uskujete me pidi saama täielikult kõrwaldatud.

Kehalised puudused on annud wõimaluse Ju- mala Waimu tegewusele ka mitme teise usunehe juures, näiteks Spurgeon, Brentis j. t. kannatasid kehawigadest. Aga jeda tugewamad nad olid Ju- mala Waimu wäes. Samuti wõime ka meie olla jeesmiselt tugewad, waatamata kehalistele puu- dustele. Suurimaks näiteks sellest on Paulus. „Sest teie teate, et ma liha nõrkuses teile olen es- malt arnuõpetust kuulutanud. Ja minu kiusatust, mis ma oma lihas olen kannatanud, ei ole teie mitte halvaks pannud ega ära põlanud, waid olete mind wastu wõtnud kui Jumala ingli, kui Kris- tuse Jeesuse.“ (Gal. 3, 13. 14.).

Ka Pauluse kõne jättis soowida. Ta nimetab oma kõnet jandiks ehk wiletjaks. Paulus ei olnud mingi Demostenes wõi Cicero, kes olid kuulsad kõnemehed. Ta ei olnud ka ümbritsetud wälise hiilgusega ega kuulsusega nagu jeda olid preestrid, kirjatundjad ja wariserid, jeda austati nende ameti ja seisuse tõttu. Sest ta oli ju lahkunud juutide waimulikkude seisusest ja ühinunud natjareenlaste lahkusjaga.

Ka Paulus elas läbi sijemisi rahutusi ja närwipingutusi, millede all ka meie tihti kannatame. Näiteks ta ei leidnud oma hingele rahu ja pidi minema üles otsima oma kaastöölise Tiituse. Samuti tundis ta muret ja hingeahastust koguduste ja olufordade pärast, mis teda ümbritsesid. „Peale selle, mis wäljast on, käib mure kõikide koguduste eest hulgal mu peale. Kes on nõder, ja mina ei peaks nõdraks saama? Keda pahandatakse, ja mu jüda ei peaks jees põlema?“ (2. Kor. 11, 28. 29.). Walewennad tegid tema elu raskest. Ta pidi kannatama pahatahtliku arwustuse pärast. Töö edu ei olnud alati jäärane, nagu ta oleks joo- winud. Ta pidi wõitlema suurte wastupaneku- tega. Selle tulemusena hiilis wahest kartuski tema hinges. Issand pidi teda jelles oluforras julgustama.

Jälgides selle juure apostli elu ja tegewust wõime leida, et tema oli inimene nagu meiegi ja pidi wõitlema jamade puudustega ja nõrkustega, mis kipuvad meidki kimbutama. Kui tema siiski jai neist üle ja seisab juure eeskujuna meie ees, siis on olnud selleks kasutada teatawad abinõud, mis ka meielegi peaksid olema kättesaadawad, ja neid ta- hame tundma õppida.

Pauluse juures.

Paulus seijab kui Jumala kangelane teiste usuvõitlejate eesotsas. Ta võitleb head usuvõitlemist. Tema iheloom on Kristuse iheloomu sarnane. Waewalt on teegi teine piiblislik isik pidanud läbi tegema suuremaid raskusi ja võitlusi. Kõiges jäi ta ustavaks oma Jumalale. Tema elukäigust paistab välja kannatlikkus, püüvius ja sügav armastus oma Jumala vastu. Kristus on temale kõige kallim. Tema pärast on ta valmis kõike kannatama ja isegi surema. Ta oskab olla rahul piiskuga ja paljuga. Ta on valmis kannatama puudust, nälga ja häda. „Sagedasti on mul olnud teekänni, ma olen olnud jõgede peal mitmes hädas, mitmes hädas mõrtsukate seas, mitmes hädas oma rahwa seas, mitmes hädas paganate seas, mitmes hädas liinas, kõrwes, merel, mitmes hädas walewendade seas, töö ja waewa sees, sagedasti mitmes walwamises (magamata), nälja ja janu sees, sagedasti paastumises, külmas ja alastuses.“ (2 Kor. 11, 26, 27.). Oma elu lõpul võis ta tagasi waadata oma isiklikule läbielule ning ütelda: „Ma olen võidelnud head usuvõitlemist, ma olen usku finni pidanud...“

Paulus oli end täielikult pühendanud Jumala tööle. Tema peaulesanne oli tunnistada ristilöödud Kristusest. Ta võis ütelda: „Ma elan, ei mitte enam mina, waid Kristus elab minu sees.“ (Gal. 2, 20.). Ta oli lahutamatu Kristusele pühendanud oma ihu ja hinge jõud. Ta tundis ainult üht eesmärki oma elus — teha Kristuse tahtmist. Selles ta tahtis saada Kristuse jurma sarnajeks, et saada ka osa tema ülestõusmise wäest.

Paulust saatis töös juur edu. Kartmatult ta võitles juuda ja pagana rahwa seas Kristuse riigi eest. Ta aitas uusi kogudusi, ja hulgad pöördusid tõe poole. Tema misjonipõld polnud ainult tema oma ligilähedus, waid tema soov oli kõik maailm võita Kristuse tõele. Ta võttis ette suured misjonireisid ja saavutas ka suuri tagajärgi. Teda ei sundinud selleks omakasu või uhkusepüüete, nagu see sageli esineb teiste töömeeste ja maailmawalitajate elus. Tema tahtis ise kõiges warju jääda ja Kristust kõrgemale tõsta. Ta tegi tööd töö enese pärast, loovutas kõik omad hüved ega muretsenud oma elu pärast. Ta nägi selle töö wäärtust inimekonna päästmiseks.

Jumala arm Pauluse elus.

Mis tegi Pauluse nii suureks usuvõitlejaks, ja mis andis temale edu töös? See oli Jumala arm. Ta tunnistab ise oma edu saladusest. „Mina arendan kõik Kristuse läbi, kes mind wägewaks teeb.“

Paulus tundis oma puudusi ja nõrkusi. See aga ei teinud teda mitte araks, waid sundis teda jeda enam otsima Jumala abi ja wäge. Enejaaratumine peab meil kõigil olema. See teeb

meid alandlikuks ja jubib selle juure, kelle juures on igawese elu allik.

Paulus oli õppinud hindama jumalikke rikkusi. „Oh jeda Jumala rikkuse, tarkuse ja tundmise sügawust! Kuis äraarvamata on tema kohtumõistmised ja äraarvamata tema wiisid!“ (Rooma 11, 33.). Temal oli jumalusest sügaw tundmine. Tema oskas dieti kasutada jumalikke warandusi, mis on pakutud inimesele Jeesuses Kristuses. Seepärast ütleb ta: „Ja tõesti, ma arwan kõik minu kahjuks oma Issanda Jeesuse Kristuse tundmise vastu.“ (Wil. 3, 8.). Paulus oli wainutatud oma kutsest ja tegi tööd kõige südamega, sest ta juutis ja oskas hinnata selle töö wäärtust. Ta oli tutaw wõiduelu saladustega, mis seijab selles, et inimene annab end täiesti Jumalale. Ta tahtis, et Kristus võiks walitseda kõiges tema üle. „Mina elan, ei mitte enam mina, waid Kristus elab minu sees.“ Ta teadis, et natuke tagasi hoida omas südames tähendab vastu minna faustustele. Ta julges end Jumala kätte ära anda. Ta oli niiteldatagane misillad häwitunud, ja ta tundis ainult üht püüet — edasi. Seepärast võis ta ka olla õnnelik Kristuses. Wabanenud armastusest maailma jaoks, täitis teda armastus Kristuse jaoks. Kristuse armastus sundis teda. Ta oli tugew ewangeeliumiwäest, seepärast ta ka ei hābenud Kristust tunnistamast. Teoreetiline usuteadus ja külm usuvormides elamine, kus inimene peab ennast sundima Jumala tahtmise järele tegemisele, teeb usuelu raskeks. Paulust aga oli täitnud usujõud ja Piha Waimu wägi; see tegi temale kergeks wõitluse Kristuse riigi eest ja juhtis teda Jumala töö tegemisele. Temal oli usuelu ja Jumala töö nii selge ja tähtis, et ta ei saanudki teistigi kui et pidi selleks pühendamata kogu oma elu. Seest jäärane elu oli temale ainus tõeline elu, mis on wäärt elada.

Paulus võis enesearenduse kaudu dieti ära tunda õnneliku usuelu saladuse. Tal polnud iialgi kahjutunnet Jumalale pühendumise pärast, waatamata tema mitmesugustele kehalistele ja hingelistele kannatustele ja wapustustele. Jumala armu täius parandas temas kõik puudused ja tegi ta õnnelikuks Kristuse järelejäijaks. Nii seijis Pauluse wõiduelu ja tööedu saladus oma nõrkuse tundmises, Jumalale pühendumises, ewangeeliumiwäe wastuwõtmises ja enda hoidmises Jumala teenistuses. Palwe oli tema elus juur tegur, kus ta Jumalaga ühendusest ammutas jõudu ja wäge. Seepärast võis ta ütelda: „Kui ma olen nõder, siis olen ma wägew“. (2. Kor. 12, 10.).

Pauluse elust wõime õppida kuidas igalüks meist võiks muutuda tõsiselt ja õnnelikult ja edukalt Kristuse järelejäijaks ja tööliseks. Meie nõrkused ei tohiks meid takistada usuvõitluses ja Jumala riigi töös. Me ei wõi kaewata, et oleme nõrgad või ei juuda, waid wastupidi — meie puudused peaksid saama wälja aidatud Jumala

Jeesuse tunnistus wiimses koguduses

E. G. White elu ja töö

6. järg.

Wastupanu ja wastafed.

Tõde wastafed tegutsjewad wäljaspool ja koguduse sees. Sisemised wastafed on hädaohtlikumad. Nende eest hoiatas apostel Paulus koguduste wänemaid. Mpst. 20, 28—30. Adventliikumisel tuli tema alguspäewil juba wõidelda jääraste wastastliikumistega. 1853. aastal hakkasid mõned rahusolematud hinged wälja andma ajakirja, milles nad püüdsid tõde maha kiskuda. Nad esinesid oma lehes waleteadetega ja laimajid Jumala tööd ja töölist. Nende waleteadete tagasitõrjumine wõttis tõde wõitlejatelt aega, kuna selle aja jooksul oleks wõinud kuulutust maailmale kanda. Sedawiisi tegutsjeti paar aastat. Ühel palwekoosolekul sai õde White nägemuse, milles näidati, mis tuleb teha jääraste wastastega. Talle näidati, et tõde tuleb julgelt edasi kanda ja wastafed tähele pane mata jätta. Selle tagajärjel jääb nende töö peagi seisma ja nad sattuvad wastollu isekesis, kuna õige töö kahetseks kaswab. Wennad talitajid ka selle nõuande järgi. Selle talituswiisi tulemusena tekkisid „kuulutusparteis“ (see oli nende nimetus) raskused. Lühikese aja jooksul läksid nad laiali ja paljud neist loobusid hingamispäewapidamisest täielikult ja läksid maailma. Nende leht pandi seisma wahendite puudusel. Lehe toimetaja, kes oli kooliõpetaja, tahtis ühele õpilasele kuuli pähe lasta, mille tagajärjel ta pidi põgenema Kanadasse. Sellega oli nende töö täieliselt lagunenud.

Sel ajal walitses tõeliste usklike seas suurem üksmeel kui kunagi warem ja tõde lewitamiseks tehti suure jõupingutusi ning ta lewis igas juunas. Kui „kuulutuspartei“ alustas oma tegevust oli meie lehe lewing 1000 esk., kuid mõni

armu abil. Urenewad wõimed ja wõimalused, kui püüame jõuda täielikule jumalatumisesele.

Kui me pole veel saawutanud Pauluse-jarnast seiskohhta, siis tuleb põhjusel otsida meie endi juurest. Me kardame end Jumalale täielikult ära anda, püüame enesest midagi tagasi hoida, haletseme enese üle, ei julge asendada oma wõimetust Jumala wäega ega loota sellest abi. Selles seisab wiga.

Meie ees seisawad ääretud suure wõimalused enesearendamiseks ja Issanda töö tegemiseks. Selleks wajame õiget sisjenägemist jumalikust abist ja Jumala wäe ühendamisest oma nõrkustega.

E. R.

aasta hiljem, kui wastaste töö lõppes, oli lehe lewing üle 2000 esk. Mii oli täpselt tõdenemid õde White ennustus.

Selles kogumises on õpetiitil hilisemate aegade jaoks. Mitmel korral on tõnsmid kogudusest eraldudes mehed ja „liikumised“, kes püüawad Jumala tööd kritiseerida ja adventliikumist „puhastada“. Säärasteid „uhupuhastajaid“ on ka tänapäew, kes tahawad end näidata „adventistidena“. Tegelikult on nad pealekaebajad, süüdistajad ja püüawad teha kahju Jumala tööle. Nende käsi käib nagu eelmistelgi „liikumistel“. Nad tegevusewad teatud aja ja siis kaowad ära. Jumala töö aga kaswab. Nõuanne, mis anti tol ajal tõdelewitajatele, on ka meie tähelepanuwäärt: wastastele pole waja pöörata tähelepanu, ega nendega waielda, waid julgelt kuulutust kandes edasi minna. Wastaste asi kaob isenesest. Seda wõime ka tänapäew läbi elada.

Vermontis püüdis teatud grupp inimesi usklikke segada walepühaduse ja mesmerismi katte all. Ühel koosolekul, kus wiibisid Whited, oli ka kaks meest nende parteist; neid saatsid kaks naist rietatud walgetesse linastesse riietesse, mis pidid tähendama pühade õigust. Omas kõnes õde White laitis nende tegevust ja õpetust. Üks meestest püüdis hüpnotiseerida oma pilguga kõnelejat, kuid Jumala wägi tegi kahjutuks walemõju. Jumala lapsed, kes olnud nende mõim all, hakkasid sellest wabanema. Neid paluti lahkuda koosolekust, mida nad ei teinud wabatahtlikult. Üks meestest püüdis walele rääkida ja segada. Palwe ajal täitis Issanda wägi wenna White ja ta hüüdis üles tõnstes: „Issand ei taha sinu tunnistust siin. Issand ei taha sind ennast saada, kuna sa segad ta rahwast ja tahad hukka jaata.“ Issanda ligiolek oli sedawõrd mõjuw, et wastafed ei jõudnud jeda taluda ja lahkusid. Pärast pimeduse-laste lahkumist täitis koosolijaid magus rahu. Nendel silmafirjapäühadel polnud anam edaspidi mõju usklike üle.

Koguduse organisatsioon.

Kuni 1853. aastani puudus seitsmenda-päewa-adventistil koguduse organisatsioon. Mõned ijegi arwasid, et nähtaw kogudusekorraldus segawat Jumala tööd. 1853. a. kirjutas E. G. White selle wajuadusest selgesti: „Kogudus peab põgenema Jumala sõna juure ja end rajama ewangeeliumi korrale. Sellest on seni mööda mindud ja tähele pa-

nemata jäetud; ent see on möödapääsematu waja-
dus, et juhtida fogudust uju ühtlusele." (Mugus ja
edu, lhf. 195.)

Siljem järgnes jellele weel teine tunnistus:
„Kuna me läheneme lõpule, tuleb saatan maha
juure wäega, jest ta teab, et tema aeg on lühike.
Eriti wiimise foguduse wastu ta koondab oma
terwe wäe. . . Korrast peab finni hoidma ja kor-
ralduses peab walitsema üksmeel, muidu saatan
petab nad ära.“

Aastad 1850—1860 olid foguduse organisat-
siooni loomise aeg. Pandi alus kindlatujulisele
fogudusekorrale ning jutlustajad warustati luba-
dega. Sel ajal wõeti foguduses ka omaks ja
wiidi läbi kümniise maksimise põhimõte ewangee-
liumi töö toetamiseks. Issand andis sel ajal oma
ünmardaja läbi järgneva tunnistuse: „Ärge röö-

wige Jumalat kümniise ja ülestõstmise-ohwri
tagasihoidmisega. See on esimene piha kohus
anda Jumalale tema määratud osa. Ärge laske
end ära eksitada, et te hakkate Jumalat warastama
ja teistele nõuetele eesõigust andma.“

Kümniise andmine arendab, nagu nägime, ije-
loomu ja ilmutab jiidame tõelist seisukorda." (M-
gus ja edu, lhf. 197.). 1859. aastal pandi alus
konverentside wõi liitude korraldamisele. 1861. a.
wõeti konverentstil seaduslikuks nimeks: „Seits-
mendaja päewa adventistid.“ See nimi pidi wäl-
jendama usklike lootust Kristuse tulemisesse ja
Jumala täskude pidamist. 1863. aastal peeti esi-
mene Generaal Konverentssi peakoosolek, kus wõeti
wastu ka konverentssi põhikirj. Sellest ajast peale
on töö kaswanud ja lewinud kindla organisatsiooni
waral juureks ülemaailmseks liikumiseks.

E. Mey.

K o l g a t a l

Mu sõber, ja waata, kas näed läbi aegade lauguse rajal —
Kolm risti on wäikese künka pääl seismas kui üksteise najal!
Ja paistab, et walgunud kofku sääl rahwast wist mitugi riiki,
Ring näha on üks nende hulgas, kes parajast' tõstabki piiki,
Et torgata sellele, kelle nad lõõnud on keskele risti, —
Kes näiliselt kobe siis juuresse walusse kramplikult kisti. . .

Küll midagi tõsist on juhtumas sääl
Kus ristide kolmik üll mäekese pääl?

Ea sõber, kas usud, need hinged sääl tawmiseks kohale toodud
Kolm roimarit olid, seepärast said üheskoos ristile poodud?
Kuid milleks nii kaua sääl wihaselt lainetab rahwaste-meri,
Kas tõesti tal lõpumatult naudingut pakub siis rööwliste weri?
Mul tundub sääl midagi enam kui harilik taplus on lasti,
Ka jüda mul walus, et olla weel kaugele ei anna ta mahti.

Ma waatama ruttan mis sünnib nüüd sääl,
Kus rippumas mehed on ristide pääl.

Nu eemale kuulda wõis künka poolt tapjate riidu ja laimu
Ring surija sõnugi: „Iha, lu kätte nüüd annan ma waimu!“ —
Siis rakkatas pikne ja wärises maa, kiirelt pimenes taewas. . .
Suur tekkis kaos ja rahwas — kohalt ta põgenes suurimas waewas,
Weel kuuldawast karjus üks mees üle lõpuita kisa ja kära:
„Ta oli tõest' Jumala Poega, kelle tapmise risti pääl ära!“

Eht seletas juba see kohkunud hääl
Mis juhtunud süngema walumäe pääl. . .

Kui kohale jõudsin, siis oli paik rahwa poolt tühiaks ju jäetud
Ja piinapuul kõltsid õndsest need kolm sinna jurema-säetut.
Kuid keskmise risti all wiibisid kohal weel üksikud naised.
Ei aiaud neid eemale hirm ega teisedki tunded, mis maised.
Räod olid neil warjunud kaastunde-, nutu- ja kurbuselooris,
Kuid märgates tulemas wõõrast, siis kaeblikult hüüdisid nad kooris:

„Ta oli me Päästja ja Jumala Tall.
Nad löid Tema risti siin Kolgatal.“

A. L.

Kes wõidab . . .

„Kes wõidab, see peab kõik pärima, ja ma tahan temale Jumalaks olla, ja ta peab minule pojaks olema.“

Ilm. 21, 7.

Mida suurem on vastupanu, seda enam tuleb wõidelda. Kuid just siis, kui waja siidist wõidelda ja kannatlikult vastu pidada, tahavad paljud ilma wõitluseta ning jõupingutusteta wõitjaks saada, eesmärgile jõuda. See on wõimatu. Ilma wõitluseta ei ole wõitu. Paljud on igapäewaste nurede ja raskuste muljutusel muutunud wäsinuks. Kuid neil ei tarwitje kaotada lootust. Nende jaoks on awatud jõuallik, mis ei lõpe. Jeesaja kirjutab sellest: „Ks ja ei tea? Ks ja ei ole kuulnud? Igawene Jumal, Jehoowa, maailma otste looja ei wäsi ega tüdi ära. . . Tema annab sellele, kes wäsinud, rammu, ja jõutuile annab tema palju jõudu. . . Aga kes Jehoowat ootawad, need saawad uut rammu.“ Jees. 40, 28. 31. Pühakiri ei ütle, et usklik ei wõi üldse wäsi. Endiste jumalameeste elu näitab selgesti, et see on wõimalik. Mõtleme ainult Elijasest, mehest, keda wõeti elawalt taewa. Temast on kirjutatud: „Kui ta seda nägi, siis wõttis ta kätte ja läks ära oma hinge pärast. . . Ja ise käis ta kõrwes ühe päewa teed ja tuli ja istus maha kadaka alla ja palus oma hinges, et ta saaks surra ja ütles: Küll sest saab! Wõta nüüd Jehoowa mu hing!“ 1. Kun. 19, 3. 4.

Kuid kas Jumal nõustus tema ettepanekuga? Ei! Ingel ütles temale: „Tõuse üles, jöö! sest teed on enam, kui sa suudaksid käia.“ Jumal kinnitas teda kehaliselt ja andis temale „uut rammu.“ Siljem, kui ta oma rannakul pugest koopasse, ütles Jumal temale: „Mis sul on siin tegemist? . . . Tule wälja ja seisja mäe peal Jehoowa ees!“ 1. Kun. 19, 9. 11. Nõnda wõib iga usklik saada uut jõudu wõitlemiseks.

Kui Jisraeli lapsed Egiptusest wälja läksid, töötas Jumal neile anda maa, mis jookseb piima ja mett. Siljem töid maakuulajad selle kohta tõenduse. „Meie saime sinna maale, kuhu sa meid läkitasid, ja see jookseb ka piima ja mett ja see on tema wili. Sellest aga on wiga, et rahwas, kes seal elab, on tugew. . . ja meie oleme ka seal näinud Anaki poegi.“ 4. Moos. 13, 27. 27. Maakuulajad ja rahwas oleksid pidanud olema õnnelikud, saades niisuguse maa päranduseks. Aga Anaki pojad!?

Et maakuulajad nägid ainult neid ega lootnud Jumala abile, muutusid nad üha aramaks. Nende

meelsuse õige wäljenduse leiame 33. salmis: „. . . ja meie olime oma meelest kui robutirtsud ja nõnda olime meie küll ka nende meelest.“ Seda usaldamatuse meelt nad külvasid ka rahwa seka. Ainult Joosua ja Kaaleb jäid kindlaks lootes Jumalale. Nende otsus oli: „Ous Jehoowa meel hea meie vastu, küll ta siis meid saadab sinna maale.“ (Salm 8).

Neil meestel oli kindel usk Jumalasse; nad jäid ustawaks Jumalale. Ka nemad olid näinud Anaki poegi; ega Jumala nimel nad tahtsid wõita selle maa. Seepärast ütleb Pühakiri Kaalebi kohta: „Seepärast, et teine waim tema juures olnud. . . ja et ta täiesti mu järel käinud. . . tema sugu peab seda pärima.“ (Salm 24). Nendes oli ustawuse ja usalduse waim, julgustamise waim wõitlemiseks Jumala plaani täidewiimise pärast. Nad said töötatud maale, kuna kogu rahwas suri kõrwes.

Ka adventrahwal on täna samad töötused. Meie peame pärandama jäädawa riigi uuel maal. Kuid meil tuleb ka samuti wõidelda aanaki-lastega, ja me wõidame need uskus Jumala töötustesse. Kaaleb tõendas oma usku neljakümne wiie aastase wõitluse järele, siis kui ta wana oli kahetkümmeend wiis aastat: Ta ütles: „Nüüd on wiis aastat wiieksümmeend jüst ajast, kui Jehoowa selle sõna Moosese vastu rääkis. . . Ma olen tänapäew alles nii wahwa, kui sel päewal, kui Mooses mind wälja läkitas; kuidas mu rammu siis oli, nii on mu rammu ka nüüd.“ Siin oli ühendatud usk ühes usuteoga. Lootes Jumala peale ta ei wäsinud. Kuigi Joosua ja Kaaleb nägid oma sugulasi ja tuttawaid surewat kõrwes 45 aasta kestel, nende usk jäi kindlaks Jumala töötustele. Nende läbielu Jumalaga, kuigi neil tuli kõik raskused ühes rahwaga läbi teha, oli neile tugewaks usujambaks.

Meie päewil paljud tahavad jõuda eesmärgile oma ettekujutuse järele ja õige pea. Kui see ei täitu, siis kuuldu kannatamatust, murinat ja nähtub wäsimust wõitlemises, nii kui Jisraelligi seas wanasti. Sealjuures jäetakse hooletusse tõsine ettevalmistus ja loobutakse wõitlemast aanaki-poegade vastu. Südamliku usuwõitluse ja palweelu asemel kuuldu jumalarahwa leerist arwustawaid häält teiste puuduste üle ja murinat juhtide vastu. Jisrael tahtis minna tagasi Egiptusesse, kui ta pidi wõitlema, ja kui tema usku proowiti. Ka meie päewil nähtub seda usuwõitlejate seas.

Lõpp wiimasel küljel

Mitmesugused ettekäanded.

„Mõtusse, et kõik õpetajad peavad võtma osa õpetajate koosolekust, kuid ma võin õpetada väga hästi ilma selletaagi; ja usun, et igaüks võib.“ — Nähtavasti ei tunne ja dieti õpetajate koosolekut, mis on praktiline ja arendusriikas. On huvitav märkida, et kõige rohkem kogunud õpetajad hindavad väga neid koosolekuid, ja et need, kes just nende koosolekute abi vajavad, on ükskõiksed. Ometi, et ja hakkad järjekindlasti osa võtma neist koosolekust. Kui jul nüüd on midagi arusaamata, siis võid jeda esitada lahendamiseks; või kui oled oma murimisel leidnud väärtuslikke mõtteid, paremaid õpetamisviise või kohaseid näiteid, siis anna need teistele edasi. Sa leiad rõõmu jeda tehes, ning teatud aja järele on õpetajate koosolek võitnud sinu usalduse. Keegi ei tea nii palju, et tal ei tarvitse enam õppida.

„Õpetamine tähendab mulle juurt waeva.“ — Waeva all mõistetakse rasket ja kestvat tööd mittemeeldiva ülesande kallal; jelles inimene muutub väsimuks ja masinlikuks. Õpetamine on kindlasti töö, pealegi alati, ja see võib kergesti muutuda „masinlikuks“. Kui õpetamine tähendab sulle waeva, siis just sel määral, kuidas sa jellesse juhtud; kui aratad endas huvi töö vastu, siis väheneb ka waev. Iga sinu toodud mis mõte, iga kasutatud näide ja iga õjutatud huvi vähendab sinu waeva. Õpetaja töö muutub ülewaks, ilusaks ja auksiks wastavalt jellesse väljapandud tulidusele, taastumisele ja armastusele. Ilma nendeta on õpetamine tõesti väsitav waevanägemine.

„Ma pole jelleks küllalt hea.“ Ei, sa pole küllalt hea. Kui aga tunned mingit puudust oma hinges, siis otsi Jeesust. Sinu oma headus ei juuda sind teha kõlvuliseks tagajärjerrikkalt õpetama. See on alati makser meile kõigile, et „ma ei või iseennast ühtegi teha.“ Samuti on ka meie kõikide kohta tõsi jee ütetus: „Mina arendan kõik Kristuse läbi, kes mind vägevaks teeb.“ Õpetaja peab teadma, et tema patud on andestatud; ta peab olema ustav jumalajõnõõppija; peab päev-päevast end üle andma Issanda juhtimisele ja peab olema energiline enesearendamise võimaluste otsimises. „Õpi end Jumalale kõlbavaks näitama“ on apostli manitsus igale õpetajale.

Viüüdliku õpetaja töövili.

Ühe juurelinna waeses linnaosas avati misjonikool. Sinna kutsuti minuseas keegi noor usklik

naisterahvas õpetajaks, kes pidi nimelt õpetama klassi, mis koosnes väiksematest poistest. Kutsutaw esiteks piisut kõhles wilumuse puudumise tõttu. Koolijuhataja aga sõnas julgustaval toonil: „Me kõik oleme pidanud kuskil algama.“ Algas ka jee noor inimene.

Tema „kuskil“ oli kõige halvem klass jelles koolis. Wiis juhtunud, kasvatamata, „tänavaharidusega“ poisid moodustas tema klassi. See õpetaja töötas ustavalt, olles mõnikord peaaegu wallutatud furjuse võimust, millega tal tuli võidelda. Pahwetades, lootes ja usaldates töötas ta kuusid ja aastaid. Pikkamööda, kuid kindlasti, tuli ka nähtavale õpetatawate ümberkujumine.

Seitsmenda aasta ajal leidis ajel jelle õpetaja kodus rõõmurikas koosviibimine. Tark koolijuhataja, kes oli juuwitunud kartlikul naisterahval kuskil teha algust, oli ka kohal. Wiis noormeest, wiisakad, tõsised ja tublid kristlased, esinesid austatud külalistena. Need olid eelnimetatud klassi poisid, kes nüüd lõpetajid õppimise ja asusid tööle. Üks neist oli määratud kuhugi misjonipõlulise ewangelisti abiliseks. Teine pidi jaama rikka perekonna wigasele pojale hoolitsejaks ja jeltjiliseks. Nimetatud perekond oli küll rikas, kuid usuasjus puudulik ning wajas jessel alal õiget walgust. Meie õpilase ülesanne oli jinn tuua haiget noormeest arsti juure, kes parandab ihu ja hinge. Kolmas lõpetaja pidi astuma kõrgemasse kooli, et end ette walmistada kuulutustööle. Kaks wiimast algasid kristlikku tööd oma kodukoguduses ja hingamispäewakoolis. Üks neist lootis moodustada klassi niisugustest nullitsapoistest, nagu tema oli fõrd enne misjonikooli tulekut.

Need tublid noormehed rääkisid nüüd liigutatult. Südamliku käepigistusega lausus üks: „Armas õpetaja, võiks Jumal jind õnnistada sinu headuse pärast minu vastu.“ Teine sõnas: „Sa oled minu kõige parem sõber, kes mul kunagi olnud — kõige parem peale jelle, kes on müüd minu Issand ja Õnnistegija.“ — „Ma tahan sinu eest alati paluda“, ütles kolmas.

Kui õpetaja ja koolijuhataja olid jäänud üksi, siis sõnas wiimane: „Sa algasid oma tööd täiesti lootuseta materjali juures, kuid nüüd leiad lõikujel hulga wihke, mida on kogunud need sinu õpilased — keegi ei või ütelda ette, kui juureks jee lõikus võib weel kujuneda. Kas sa pole rahuldatud oma piüüete tulemustest?“

Õpetaja töö. Kuidas asja dieti näha.

Hingamispäewakool on organiseeritud koguduse sees, on koguduse poolt kontrollitav ja koguduse ees wastutatav oma tegewuse eest. Ta pole

mitte iseiseisew ajutus; aga ka fogudus ei jaa oma misjoniuülesannet täita ilma hingamispäewa-koolita. Kummagi edu oleneb suurel määral teineteisega koostöötamisest.

Hingamispäewakool on olemas oma liikmete pärast. Suwi keskpunktiks on liikmete usuelu, waimulik arenemine ja kasvatamine. S.-p.-kool peab hoolitsema oma liikmete vajaduste eest; seepärast peab ta õppetükkides ja kawades pakkuma seda, mis on omandataw mitmesugustele õpilastele, alates lastega üsna wähestest aastatest kuni seitsmekümne-aastaste hallpeadeni. Et tulla vastu neile erinevatele vajadustele, peab uuritama seda, mis wõib inimesi wirgutada neil mitmesugustel elu-aastatel. Piibel, usuline talitus ja teenimine peab tehtama külgetõmbawaks. Jaotus gruppidesse ja osakondadesse teeb wõimalikuks mitmesuguse kawa läbiwiimise ja fergendab järgimist erinevatele vajadustele.

Õpetamine on alati olnud hingamispäewakooli tähtsamaks teguriks; sellele tuleb ka pühendada peatähelepanu. Õpetamisega me ei mõtle ainult tõe sihendamisest. Me ei jaa piirata õpetamist faktide käsitlemisega. Õpetamise mõiste alla ühendame kõige selle, mis täielik kristlane

wõib teha waimuliku elu arendamiseks mittetäieliku inimese juures. Õpetaja õpetab inspireerides, ergutades ja juhatahes neid, kes on wähem fogenud kui tema. Sellest ei ole õpetajale küllast, kui ta informeerib oma õpilasi wiiside ja asja käiguga, mille kaudu saadakse kristlaseks, waid õpetaja peab kasvatama oma õpilasi kristlikkudes harjumustes, õpetama mõtlema ja tegutsema kui kristlased. Nõnda siis järgneb temale tagajärg wõi tagajärjetus, milles ei ole määravaks asjaoluks mitte tema räägitud sõnad, waid tema oma waim, tema oma ideaalid ja tema oma elu, mis on awaldunud mõju õpilastele, annud jõudu räägitud sõnadele, ning jakkawad õpetamist ka siis, kui õpetaja ise on wai.

S.-p.-kooli õpetajaskond koosneb harilikult inimestest, kes peawad wõtma aega õppimiseks, palwetamiseks, nõupidamiseks ja h.-p.-kooli klassi edustamiseks, ja seda oma teiste kohustuste arwel. Nad on waadanud jellele tööle kui waimulikule wäärtusele, mis wäärib waewa, seepärast on nad ka end pühendanud jellele tähtsale ülesandele. Oma teenimisrõõmus nad pole loetlenud oma tööd ohwreid, ja nende pall on üksford äraarwamatu.

J. Blummer.

Kuidas täita h.p.-kooli weerandaasta aruannet?

Juhtides tähelepanu sellele küsimusele, mõtleb ehk mõni, et see on ju nii lihtne ja iseenesest mõistetaw. Valjudele paistab see oswat tõesti lihtne ja wäike asi, ja nii nad ei õpi nimetatud aruannet kunagi õieti täitma; täidawad alati walesti wõi jätawad täitmata. Kui me saadame liitu aruandelehe, millele on kuidagi tehtud mõned arwud, siis pole see weel aruande täitmine. Aruande täitmise juures tuleb wähemalt wastata kõige tähtsamatele küsimustele.

Üks peatingimus aruandelehe täitmisel on see, et enne loeme lehe hoolega läbi, see on küsimused ja ka märkused. Argu keegi hakatu enne aruandelehte täitma, kui on selle läbi lugenud, olgu siis, et tal on kõik juba ää- nud vähe endisest lugemisest.

Wõtame nüüd käsitlemisele küsimused. Esimene küsimus: „Kui palju liikmeid on teie hingamispäewakoolis (lapsed ühes)?“ Siin tuleb wõtta arwesse kõik kohaliku fogudusse ja hingamispäewakooli kuuluvad liikmed. Hingamispäewakooli liikmete hulka kuuluvad ka inimesed, kes pole foguduseliikmed, kuid kes käiwad järjekindlast h.-p.-koolis ja kelle nimed on klassiraamatus. Siia kuuluvad ka lapsed, kes pole weel foguduseliikmed, aga kes on alati kohal h.-p.-koolis ja kelle nimed samuti märgitud klassiraamatusse. Nii wõib hingamispäewakooli liikmeid saada rohkem kui foguduseliikmeid. S.-p.-kooli liikmeid ei peaks aga kunagi olema wähem kui foguduse liikmeid, sest see näitab siis, et osa foguduseliikmeid ei wõta üldse hingamispäewakoolist osa, kuna me aga teame, et iga adventuslik, kes peab hingamispäewa, wõtab osa ka h.-p.-koolist. Näiteks fogudusel on 30 liiget, kuid aruandele märgitakse, et hingamispäewakooli liikmeid on 20. Mis teewad siis kümme inimest? S.-p.-kooli liikmeid wõib ainult sel juhul olla wähem kui foguduse liikmeid, kui

mõni meie fogudusse kuuluw grupp on omaette hingamispäewakool ja iseiseiswalt annab aruande liidule. Nüüd kuuluvad kõik üksikud, koduosakonnad ja klassid hingamispäewakooli liikmete hulka.

Esimesele küsimusele järgneb nende h.-p.-kooli liikmete jaotus, kes on juba kõik arwesse wõetud esimeses küsimuses. Siis tuleb küsimus: „Kui suur oli keskmine osawõtjate arw, külalised kaasa arwatud?“ Osawõtjate juure tuleb arwata külalised ja ka meie h.-p.-koolist osawõtjad lapsed. Osawõtjate hulka peab arwama ka kõik koduosakonnad ja eemalolewad klassid. Ei peaks tulema suurt wahet liikmete ja osawõtjate wahel, kuna osawõtjaid wõib isegi olla rohkem kui liikmeid, mis tuleb sellest, et h.-p.-koolis käib palju külalisi. Kuidas saada kätte osawõtjate arw, selle kohta on seletus aruandelehe teisel küljel; valume seda lugeda läbi. Nimelt tuleb terve weerandi igal hingamispäewal kohal olnud liikmed ja külalised arwata kokku ja siis jagada 13-le. Näiteks ütleme, et esimesel hingamispäewal oli 20 osawõtjat; 2. hingamispäewal 25; 3. — 23; 4. — 24 jne. Terwel weerandil oli kohalolijaid kokku 263. Nüüd tuleb 263 jagada 13-le — 263 : 13 = 20. Nii on weerandaasta kohta keskmiiselt osawõtjaid 20 inimest. Kui palju on liikmeid hingamispäewakoolis ja kui suur oli keskmine osawõtjate arw, on kaks peatähtsat küsimust, millele ei tohi kunagi jätta wastamata. Kui neile küsimustele pole wastatud, siis on aruanne sama hea kui mitte täidetud. Selle weakime omale igawesti jätma meele ja mitte enam saatma täitmata aruannet, nagu seda on siitsaadid paljud forduwalt teinud.

Nendele küsimustele järgneb annete jaotus. Siina tuleb märkida üles ainult need anded, mis seal küsitud,

Hingamispäevakooli aruanne I veerandil 1936

Hingamispäeva- koolid	Siitmeid	Õppij	Keitmifelt oja- ofaandjaid	Õfawõjate profent	Õühendusfondi anded	Günnipäewa anded	12 hingamis- päewa anded	13 hingamis- päewa anded	Õõit anded toftu	Andeid teftmi- felt liitmele	Weerandil risti- tud h.p.-toolt liitmeid
1. Tallinna 4.	26	—	21	81	—	—	46,90	12,03	58,93	2,26	—
2. Tapa	18	—	26	144	—	3,00	24,91	9,54	37,45	2,10	—
3. Tõhwi	15	—	18	120	—	2,00	16,40	4,67	23,07	1,54	—
4. Velle	9	—	9	100	—	—	8,56	2,15	10,86	1,21	—
5. Tallinna 2.	161	12	144	89	—	6,55	140,85	25,10	172,50	1,07	—
6. Tallinna 3.	129	12	98	76	—	4,27	114,02	19,36	137,65	1,07	—
7. Tallinna 1.	171	8	129	71	—	3,25	152,20	23,44	178,89	1,05	4
8. Valdiski	2	—	4	200	—	—	1,49	0,55	2,04	1,02	—
9. Baadermaa	17	—	18	106	—	—	14,38	1,83	16,21	0,95	—
10. Käru	18	12	21	116	9,00	—	6,35	1,00	16,35	0,91	—
11. Kastre-Kawastu	18	—	13	72	—	0,50	13,80	1,18	15,48	0,86	—
12. Suure-Jaani	24	—	24	100	—	0,50	18,15	1,86	20,51	0,85	—
13. Tartu	264	18	194	73	—	2,00	207,14	42,77	251,91	0,81	—
14. Halliku	10	—	?	?	—	0,61	5,00	2,29	7,90	0,79	—
15. Alawere	7	—	7	100	—	—	3,95	1,40	5,35	0,76	—
16. Järwa-Jaani	30	4	32	107	—	—	19,67	3,07	22,74	0,76	—
17. Rakvere	49	2	46	94	—	—	30,34	7,17	37,41	0,76	—
18. Wiru-Roela	8	1	7	88	—	—	5,08	0,90	5,98	0,75	—
19. Antsla	24	—	21	88	—	—	15,21	7,17	37,41	0,73	—
20. Wibula	11	—	10	91	—	—	6,38	1,65	8,03	0,73	—
21. Türi	30	—	26	87	—	—	16,80	4,53	21,33	0,71	—
22. Pifawere	9	—	8	89	—	—	5,54	0,77	6,31	0,70	—
23. Värnu	124	35	107	86	—	—	63,67	12,27	75,94	0,69	4
24. Määri	24	—	28	113	—	—	13,99	2,41	16,40	0,68	—
25. Wiljandi	32	—	22	69	—	—	15,94	5,22	21,16	0,66	—
26. Saapfalu	19	—	12	63	—	0,60	9,89	1,69	12,18	0,64	—
27. Rõmme	76	12	?	?	—	—	39,91	6,24	46,15	0,61	—
28. Pefteri	7	—	—	—	—	—	3,84	0,42	4,26	0,61	—
29. Walla-Kummu	22	4	20	91	—	—	11,70	1,42	13,12	0,60	—
30. Jõgewa	22	—	18	82	—	—	10,00	2,79	12,78	0,58	—
31. Koogiste	9	—	8	89	—	—	4,29	0,81	5,10	0,57	—
32. Rapla	14	2	—	—	—	—	6,99	0,95	7,94	0,57	—
33. Kurafsaare	—	—	16	—	—	—	13,10	2,26	15,46	0,55	—
34. Otepää	15	—	14	93	—	—	7,45	0,81	8,26	0,55	—
35. Narwa	113	—	60	53	—	—	47,17	11,29	58,46	0,52	—
36. Karja	18	—	15	83	—	—	7,01	1,81	8,82	0,49	—
37. Tõrwa	29	9	23	79	—	—	11,50	2,36	13,86	0,48	—
38. Walga	38	—	36	95	—	—	15,36	1,23	16,59	0,44	—
39. Võltsamaa	53	7	—	—	—	—	19,35	3,00	22,35	0,42	—
40. Kärdla	8	—	9	113	—	—	2,59	0,37	2,96	0,37	—
41. Wana-Kuuste	18	1	12	67	—	—	5,46	1,15	6,61	0,37	—
42. Abja	20	—	20	100	1,00	—	4,55	1,69	7,24	0,36	—
43. Wändra	9	—	8	89	—	—	2,70	0,50	3,20	0,36	—
44. Hueküla	6	2	6	100	—	—	1,02	0,98	2,00	0,33	—
45. Mitmejuugused	3	—	4	133	—	—	0,80	0,20	1,00	0,33	—
46. Sutlepa	6	—	—	—	—	—	1,49	0,30	1,79	0,30	—
47. Kullamaa	23	8	23	100	—	—	5,69	1,05	6,74	0,29	—
48. Emmaste	5	—	—	—	—	—	0,65	0,65	1,30	0,26	—
49. Kilingi-Rõmme	17	8	15	88	—	—	3,61	0,55	4,21	0,25	2
50. Mõbu	16	—	11	69	—	—	3,05	0,24	3,29	0,21	—
51. Baide	—	—	21	—	—	—	5,65	0,70	6,35	0,14	—
52. Abia	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
53. Rõöküla	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
54. Sõrwe	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
55. Wõru	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1926	163	1551	81	10,00	23,28	1211,44	235,08	1479,80	0,77	10

aga mitte igajuguseid teisi jissetulekuid, nagu mõned on linna üles tähendanud, näit. kümniist ju.

Annetejaotusele järgneb küsimus: „Kui palju liikmetest on alati kohal olnud ja igapäew õppetükki õppinud weerandi jooksu?“

Sellele küsimusele wastates peab pidama silmas, et siin on küsitud kahte asja, i. o. kui palju liikmeid on igal hingamispäewal kohal olnud, ja teiseks, kas ka need- samad liikmed on terve weerandi festes iga päew õppinud hingamispäewakooli õppetükki! Kui nüüd mõned on küll alati kohal olnud, kuid pole iga päew õppe-

Elulisi mõtteid

Mida vastata . . .

Meile, kes ütlevad, et on häbi täita nõunõudeid, tuleb vastata, et Jumala käskude järel elamine ei ole häbi, vaid peaks küll häbi olema teha Jumala käskude vastu.

Kes õigustab ennast sellega, et kogu maailm elab nii, sellele tuleb vastata, et maailm löi Kristuse risti, ega meie või siis seepärast Kristust meesti risti lüüa.

Inimesed ütlevad, et me oleme läinud uude usku. See ei ole siiski mitte uus usk, vaid uus elu igavese evangeeliumi alusel.

Koguduse vajalikkus

„Waim ja pruut ütlevad: „Tule!“ (Jlm. 22, 17.). Pruut tähendab kogudust. Kogudus peab kutsuma. Aga kui sina koguduses ei ole, kuhu ja

tükki õppinud, siis ei saa neid üles märkida selle küsimuse peale. Küsimus a küsib sedasama mis küsimus 1.-gi, wafe seisab waid selles, et küsimus 1. küsib ainult ühe weerandi tegewusest, kuna küsimus a küsib terve aasta kohta.

Kabes järgmises küsimuses (2. ja 3. küsimus) saab eraldi ära näidata, kui paljud on alati kohal olnud, ja kui paljud on igapäew õppetükki õppinud. 2. küsimuse peale tuleb märkida üles need, kes on olnud kohal igal hingamispäewal, vaatamata sellele, kas nad iga päew õppetükki õppisid või mitte. Niisuguseid inimesi leidub juba rohkem. Kolmanda küsimuse peale vastates tuleb jälle üles märkida need, kes igapäew õpivad õppetükki, vaatamata sellele, kas nad on igal hingamispäewal kohal olnud või mitte. Esimeses küsimuses on aga 2. ja 3. küsimus ühendatud.

Küsimusega: „Kui paljud wõtawad õpetajate wäljaõpetamise kursusest osa?“ wõle mõeldud harilikku õpetajate koosolekut, waid erilist õpetajate kursust. Selle me wiimse läbi Gestis üksford juba aastaid tagasi.

Meenudelehe täitmisel walume weel silmas pidada küsimust: „Kui palju h.-p.-kooli liikmeid ristiti mõõdunud weerandil?“ Inimesed, kes käisid juba tükk aega enne ristimist h.-p.-koolis, olid h.-p.-kooli liikmed. Wärest ristimisel wastuwõtmist tuleb neist anda aru 6-dale küsimusele wastates. Ürgem jättem seda küsimust tähele panemata.

Walume hingamispäewakooli-firjutajaid ja ka neid, kes weel tulewikus saawad h.-p.-firjutajateks, aruanded dieti täita ja mitte enam saata täitmata lehti, sest sellega pole aruanne weel täidetud, kui lehele on märgitud paar arwu. Beatingimus on, et enne täitmist tuleb lugeda läbi kõik küsimused ja siis wastata nii paljudese kui iganes wõimalik. Sunagi ei tobi jätta wastamata kabele waaküsimusele: kui palju liikmeid on hingamispäewakoolis ja kui suur oli keikmine osawõtjate arw.

Paljust kogudustest ja gruppidest on siiski aruanded alati tulnud forralikult täidetult. Täname neid ja teisi ustawa teenimise eest, ja loodame, et tulewikus teewad kõik hästi ja et ükski ei jäta ka oma aruannet saatmata.

A. K.

siis kutjud! Ja kui ja teistele seletad ja neid kutjud tõde wastu wõtma, aga ise seal sees ei ole, siis üteldakse kohe, miks ja ise ei lähe. Seega kutje kaotab mõju. Järelikult tuleb ise astuda see sanum, ja siis saad kutjuda ka teisi sisse tulema. Peab olema koguduses, et wõida teha Jumala riigi tööd. Pühakiri ütleb ka: „Reed, kes päästeti, pandi koguduse juure.“ (Apt. 2, 47.).

Uuestisünd

Uuestisünd on mõtete, meele ja tahte ümberkujuundamine ja Jumala tahtmisega kooskõlla wiimine nagu seda nõuab Jumala sõna. Uuestisünd peab esile tooma uue elu ja waimu wilja, see on Jumala tahtmise järel elamise. Inimene tunneb, et Issand on temale lähedale tulnud ja tema ellu tunginud. Minult mingisugune meeleliigutus, mis awaldub ärdas meeles või nutuhoos, aga meel ja tahe on muutmata ning Jumala tahtmine täitmata, ei ole mitte uuestisünd ega võid saada selleks nimetatud.

Armastus

Armastus on sihetuune, mis moodustab tahte, et teisel lähets paremini kui mul endal. — Armasta ligimest kui iseennast, — sellega Jeesus määrab armastuse alammäära, et kui tõsi armastust ei ole, siis nähtagu ometi ennast sisse ja arwestatagu teisega, ärgu tehtagu teisele jeda, mida ei taheta ka enesele. Tegelikult on selles armastuses, mis armastab ligimest kui iseennast, suur osa enesearmastust.

Kahjurõõm

Üteldakse, et kahjurõõm on kõige suurem rõõm. Ja selles on palju tõtt. Kahjurõõm tekitab sügawa elamise, muudugi halwas tähenduses. See on kibedus teise wastu; soow, et teisel lähets halwasti.

Vale ja ebatõde

Kui keegi räägib sihilikult ja tagamõttega jeda, mis ei wasta tõele, siis räägib ta w a l e t. Kui aga keegi teine räägib selle wale edasi ja ise ei tea, et see on wale, siis räägib ta e b a t õ t t. Nii on tagarääkijad harilikult ebatõdelewitajad, mitte waleletajad, sest nad ei tea ijegi, mis nad teewad.

„Misjoniteated“ on vajalik kõigile

Mitmesugust

Täna wune aastapeakoosolek

Koguduste liidu aastapeakoosolek tuleb täna wu pidamiseks püstit hiljem kui endistel aastatel, nimelt 12. augustil. Kõik tuletel on määratud Tallinna.

Liidu esimees Ed. Ney sõidab ülemaailmsele konverentsile

Liidu esimees Eduard Ney sõidab diivisjoni ja liidu otstuse põhjal eesti saadikuna adventistide ülemaailmsele konverentsile, mis peetakse B. Am. Ühendriikides, San-Franciscos, mailmu lõpul k. a. Wiimane generaalkonverentsi peakoosolek oli kuu aasta eest. Soowime oma esindajale reijul Sumala faitset ja rikkalikku õnnistust.

E. Ney äraolekul tuleb ametlikku asjaajamise puutuwad kirjad adresseerida liidu juhatuse nimel, liidu esimehe nime juure liimata.

Õppeaasta lõpp misjonikoolis

Esimene õppeaasta misjonikoolis on jõudmas lõpule. Õppetöös on asutud läbiwõetud õppeainete kordamiseks, sest 3.—8. maini toimuwad aastaõppeksamid. Õppeaasta lõpuks on kooli koosseisu jäänud 19 õpilast, neist 7 esimeses ja 12 teises klassis.

Tagasiwaadet tehes õppetööle wõib ütelda, et kogu aeg on olnud õpilaste seas püüwa huwi töö vastu. Õpilaste huwi edasikestmise kindlamaks tõenduseks on järgmisel aastal õppimise jatkamine, mida praegused õpilased uuel tööaastal ka kindlasti teewad. Huwi kooli vastu noorte seas on üldiselt väga elaw. Mii mõnelgi on otstus kindelt järgmisel aastal kooli. Selle eesmärgi poole püütakse püüwa järelejätmatusega. See meeleolu tuli eriti hästi ilmsiks talwisel kirjandusewangelistide kuresusel, kus suur osa noori wäljendas oma joowi koolitulekuks, mille läbiwimiseks töötati ka hoogfalt töötada.

Lähemad teated uue õppeaasta jaoks awal-dame edaspidi.

Kooli lõppaktus toimub hingamispäewal 9. mail kell 5 p. l. Merepuiesteel asuwas palwe-las. Aktusele on oodatawad kõik koguduseliikmed ja asjasthuwitatud.

Emadepäew 10. mail

Emadepäew on ilus korraldus ja on meilegi joowitatud generaalkonverentsi noorjoo-osalonna poolt. Nusta oma isa ja ema ema, on Sumala

käsi. Emadepäew on wanemate ja laste lähenda-mine, et lapsed mõistaksid wanemaid ja wanemad mõistaksid lapsi, — see on inimese elus kõige suurem wäärtus ja õnn.

Pühapäewal, 10. mail wõiksid olla igal pool meie kogudustes ja gruppides suuremad koosolekud, kus esinewad noored ja lapsed. Käwad selleks on saadetud ringkirjalikelt. Need koosolekud saawad olla südame lähedased.

Uute liikmete wastuwõtt Tallinnas

Hingamispäewal, 18. aprillil oli Merepuies-tee palwe-las järjekordne ristimine, mis andis uusi liikmeid adventkogudusele, arwult 14 hinge. Ristis jutl. Ed. Ney, kes ka on samas kohas pidanud koosolekuid möödunud talwel. Issand kaswatagu nende usku ja hoidku nende elu!

Tartu koguduse kaasabi koosolekutel Tartus, Elwas ja Kastres. Elwa grupp sai koosolekuruumi

Õnnistamispuhadel peeti nimetatud kohtades mitmed koosolekud. Elwas, kus asub Tartu koguduse grupp, oli palwela pühitsemine Suurel Reedel kell 4 p. l. Kõnelesid Ed. Mägi — „Pühitse neid omas töes“ — uue palwela motto; A. Lumi — „Adventkogudus ja tema töö“; A. Jürgenson — „Jeeuse surma tähendus meile.“ Lauljad Tartu kogudusest kannistasid palwela pühitsemise koosolekut kwardeti-, dueti- ja sololauludega. Wakaosolek oli õnnistusrikas. Wäike palwela ja kõrwalruumid olid tulwile osawõtjailt.

Sama päewa õhtul kell 7 leidis aset koosolek Tartu adventpalwe-las jällegi E. Mägi juhtimisel. Wäraft koosolekut oli ristitawate katse ja koguduse koosolek ning lõpuks ristimine.

Esimesel puhhal olid koosolekud — Elwas, kell 4; Kastres, kell 6; ja Tartus, kell 7. Kõik kaastegelased ei saanud muidugi olla igas kohas. Jõululid tuli jagada. Elwas kõneles A. Jürgenson, Tartus — D. Mard, ja Kastres — E. Mägi. Ka lauljaid jatkus koosolekuile. Suuremal arwul oli lauljaid tulnud Kastresse. Ühtlasi oli seal ka pa-junakoov. Sealsed kaastõitlised olid tulnud sadamasse wastu. Koosolek peeti Kastre tuletõrje saalis. Osa wõttis ligi 300 inimest. Koosolek oli huwitaw ja õnnistatud.

Teisel puhhal oli koosolek Elwas kell 4 ja Tartus kell 7. Neid koosolekuid pidasid wennad Mägi ja Lumi, olles mõlemas kohas. Samuti olid laul-

jad nii Elwas kui ka Tartus. Kolmandal pühal oli koosolek Elwas. Koosolekuid peetakse niiud Elwas igal reedel, laupäeval ja pühapäeval. Usume, et Jumal jaadab seal korda suure töö.

Maadates tagasi pühadeaegsele tegevusele peab tõesti rõõmustama kogudusliikmete agaruse ja huvi üle. Edaspidiseks on kawatsetud korraldada veelgi jäärasteid muusika-jumalateenistusi nii Tartus, Elwas kui ka mujal. **Tartlane.**

Tallinna noorte misjonireis

Ülestõusmispüha 3. päeval korraldasid Tall. Merepuiestee koguduse noored ilusa misjonireisi. Osa võttis üle 30 inimese. Kõik osavõtjad võtsid endale suure eesmärgi, nimelt teha suurnädalatood ja peale selle esineda ettekannetega koosolekul. Nii kajutatigi ennelõunane aeg ajakirjade leitamiseks, kuna kell 4 p. l. oli koosolek. Wastu võtt Wiimsis oli lahke ja oodatud. Noored töötasid hästi ja tagajärjekalt suurnädalatoos; igasse majja, kuhu mindi, jäeti ka leht. Töötati läbi ümberkaudne piirkond umbes 10 km ulatuses. Rahju oli waid, et piirkond ei olnud suurem. Töö lõpule jõudes noorte töötahet aina kaswas. Sama õnnistusrikas oli ka koosolek. Waikelt ja huvi tatiult jälgisid pealtkuulajad ettekandeid. Nüegi palawus, mis rohke rahwa ja madala ruumi tõttu läks liiale, ei seganud kuulajaid. See hea tähepanelikkus ja tänu, mida avaldati tunni lõpul, oli uueks lõenduseks kui suur tähtsus on üldse noorte tööl. Nii lahuti Wiimsi heas misjoni-

waimus. Hinge asus tahe töötada ja tegutseda veelgi rohkem nende kasuks, kellel on igatjus Jumala tõe järele.

Muusikalised ettekanded Narwas, Rakweres ja Tapal

Tallinna 3. koguduse noored korraldasid ülestõusmispühadel kontsertreisi Narwa, Rakwerre ja Tapale. Esineti muusikaliste ettekannetega suuremates rahwamajades. Kuulajaid oli rohkesti. Kaaswõitlejad igal pool võtsid küllaltised rõõmuga vastu.

Wastuseks

Du olnud kuulda murisemisi, et meie lehes ei tuletata meele kõigi jurma läbi lahkunud liikmeid. Need jurmajuhitud midugi on jäänud avaldamata, milledest toimetuse ei ole saanud teada. Kerge on ju muriseda. Kuid õigem tegu oleks saata teade avaldamiseks. Need avaldatakse ju tajuta ja on pealegi oodatavad. **Toimetuse.**

Puhkama läinud

Walga koguduse liige Madli Tarif uinus wiimsele unele 20. märtsil oma 75. eluaastal. Tal sai käidud ligi kümme aastat usuteed. Nüüd on ta läinud puhkama. Aga tema teod käiwad järele ning jutustawad, et ta oli armas ema ja hea inimene; jeda kuulduw nii tema laste kui ka ligimeste huultelt. **J. W.**

Terwishoid

Tööst ja haigusekardusest

Jumala määramise järgi pidi inimene olema tegev ja kasulik. Paljude inimeste elu on waevalt midagi muud kui kasutu olemine, ja selle asemel et walgustada oma kaasinimeste eluteed ja olla neile õnnistuseks, on nad just koormaks. Nende mõju headuse jaoks on olematu, sest nende teod on harwa kellelegi rõõmuks. Surma puhul nad ei jäta endast järele mingit meeldiwat mälestust, sest nad ei ole iialgi teinud midagi head, mis oleks jätnud omastele-tuttawatele püsiwa hea mulje. Säärane elu on nurjunud elu, ja ainult mitteustaw majapidaja unustab ära, et ta on wastutaw oma looja ees, ning elab jeda wäärelt. Omaajapüüdlisid mõtted peawad teda kiini ja sunnivad unustama Issanda ja tema loomistöö eesibi. Jumal asetab Madama ja Gewa paradisi, andis neile kõik, mis oli ilus ja kasulik, walmistas neile ilusa rohwaia, kus kaswasid kõiksugused taimed, lilled ja puud. Imeilus Eeden ülendas in-

meise meelt. Aga peale selle oli veel midagi, mis walmistas inimese kehale wajaliku olukorra. Kui õnne olemus seisneks töötaolekus, siis oleks ka inimene jäetud ilma tööta. Aga Looja teadis, mis on inimestele õnnistuseks, seepärast andis ta ka temale kohase töö. Kasulik töö on tingimata tarwilik inimese teha, waimu ja hinge heaoluks.

Jumal on annud meile kõigile töö, ja kui me oma kohuse täidame, siis on meie elu kasulik ning me saame õnnistuse. „Ärge olge laisad selles, mis te peate tegema (Rooma 12, 11). Lõikust oodata siis, kui ei ole midagi kuulwatud, on niisama mõttetut kui õnnistust oodata hooletu olles. Hooletus ja laiskus kurwastawad Jumalat, sejt nad rikuwad inimeses jumalakartust. Seisew weji muutub haisevaks; aga puhast joofsew weji lewitab igale poole terwist ja rõõmu.

Mõned peawad rikkust ja töötaolekut õnneks;

aga tõeliskult on õnnelikud ainult need, kes igapäev rõõmuga teevad oma tööd, nende terveis on kõige parem. Väsimus, mis tekib tööst, võimaldab värskendava ja tervisliku une. Käsi, et inimene peab oma igapäevase leiva eest töötama, ja töötus tulevase õndsuse ja au kohta — need mõlemad on tulnud ühe ja sama krooni juurest ning need mõlemad on õnnistuseks.

Riiklus ja töötaolek ei wirguta inimest hoolitsemise oma teha ja vaimu terwise eest. Sel viisil kaotab nii mõnigi naine oma terwise ja peab abi otsima haigemajast. Ralgatakse masseerijad, kes muljuvad ja hõõruvad tegevusnõrku lihaseid ja sooni. Milline mõistmatumus! Kui palju targem ja parem oleks, kui wanad ja ka noored võtaksid kuulda meele mõistust ja looduse käsitusid, kuigi neil tuleks kannatada pilget ja naeru moeasustajate poolt. Kui meie tütreid teeksid kodus rõõmuga tööd, siis nad võiksid saada kasulikeks ja õnnelikeks ihistonnaliikmeteks. Paljudele oleks töö palju kindlam ja mõjuvam abi kui parimate arstide rohud.

Nii mõnelgi noormehel ja neiu puudub tõsine elueesmärk ja moraalne tugevus. Ehtimine, rumaluste rääkimine, lõbustused on nii mõnelegi õnne-eesmärgiks. On väga kahju, et aeg niiviisi ära raisatakse. Need tunnid, mis peaksid olema kasutatud piibliuurimiseks ja Issanda töö tegemiseks, saavad enam kui raisatud. Elu on meile antud pühaks otstarbeks ja see on liig kalliskes selleks et ilmaaegu ära kulutada. Ma palun teid, kes te Kristuse nime kannate, katuge läbi oma süda ja mõistke iseenele üle kohut. Kas te ei armasta lõbustust rohkem kui Issandat ja ligimest? On palju teha; hingelised on päästa igal pool, tuleb võidelda, ja igavene elu on selle eest aupalgaks. Mõistust peaks arendatama ja rikastatama taevaliste tarkusevarandustega. Siis te võite teha Jumala väes suurt tööd Jumala jaoks.

Mõned arvavad, et kui ihu ja vaimu jõud on väsinud, või kui ollakse ihult ja vaimult haige, siis tuleb kõik töö hoopis järele jätta, et terweist parandada. See aga on suur eksitus. Mõnikord on küll tarvis kauakestvat puhkamist, aga enamasti on niisugune puhkamine ainult kahjulik.

Pingutavast vaimutööst väsinud peaksid vahetevahel loobuma väsitavast mõtlemisest. Kui aga toonitatakse, et on kahjulik ja isegi elurasketav vaimujõudu pingutada, siis saadakse ettekujuatus, et olukord on halvem kui ta on tegelikult. Nad muutuvad närviliseks ja viimaks on koormaks nii iseenele kui ka teistele, kes nende eest muret kannavad. Säärases meeleolus on terwise paranemine küsitav.

Kui ka keegi on ületöötanud, siis ei peaks temale antama nõu tööd hoopis järele jätta. Kui ta

jääb täiesti tegevusetu, siis see enamasti taastab terwise kosumist. Tõde töötab koos kätega, ja kui tahtejõud on tegevusetu, siis muutub meele seisuford niisuguseks, et kannatajal on võimatu haigusele vastu panna. Säärases meeleseisuforas on tegevusetu-olek suurim pahed

Õrn ja imetaoline kehamehhanism peab alatafa olema liikumises, et ta võiks täita oma otsustarbe. Mitteriidagi-tegemine on väga hädasohtlik. Kehaline tegevus ja kasulik töö teevad meele rõõmsaks, kasvatavad lihaseid, edendavad vereringevoolu ja lasivad haigel mõelda, et ta suudab midagi teha ega ela ilmaaegu selles tegevus maailmas. Kui aga seda ei saa, siis haige mõtleb ainult iseenele peale ja seetõttu võib tema haigus veelgi suurenedada. Kui aga haigel on võimatu midagi teha, mis ei nõua liigset pingutust, siis on see temale parandamiseks.

Kui ilm on ilus, siis peaksid need, kes töötavad finnistes ruumides, igapäev jalutades viibima värskes õhus. Tõukate peaks olema sobiv ja jalgad hästi kaitstud. Tihti on liikumine terwisele palju kasulikum kui arstirohi. Kes suudab käia, see käigu, sest käimise muutuvad murklid tugevamaks. Ka kopsud muutuvad sellest tugevamaks, sest käies hingatakse palju värsket õhku kopsudesse. Kehaliigutused aitavad kõhuhaiiguste vastu ning on abiks seedimiselunditele.

Mida vähem kõhu pärast muretsetakse, seda parem. Kui aga alati kardatakse seda, et jõudud toit võib olla kahjulik, siis see ka kahjulikuks muutub. Unustage oma mure, mõelge mingi rõõmustava asja peale.

E. G. B.

Kes võidab . . .

Algus 57 lht.

Kui usute ei ole küllalt roosiline, siis ollakse kohe valmis otsima teist teed. Et hoiduda raskustest, muututakse pealiskaudseks, püüdes end talalülitada maailmaga. Anaksi-poegade vastu võitlemise asemel püütakse nendega ühineda. See tee loomulikult näib olevat vähem hädasohtlik. Kuid kas sel teel jõutakse soovitud sihile, on teasi.

Parem laseme end täita teise vaimuga, nii kuisk kaaleb wanasti. Jumal on julgete poolel. Rõõneleme parem eduist ja võidust, õhutama üks-teist tulijemale tegevusele. Heidame arguse ja uskmatusse enesest ära, asendame seda usaldusega Jumala töotustele. Kuigi see on võitlusette, on see ainult võidutee.

„Seepärast, mu armjad vennad, olge kindlad, liikumata, ja saage ikka täiemaks, . . . sest teie töö Issanda sees ei ole mitte tühine.“

Wäljaandja: S. P. Adw. N. Eesti Liit. Toimetuse ja talituse: Merepuiestee 14-a. Tallinn.

Wastutaw toimetaja: M. Värengrub. Abitoimetaja: S. Pilt.

Tellimishind: Üksiknumber 15 senti, poolaastas 75 senti, aastas 150 senti. Posti jooksew arwe 192.

„Kürtrükk“, Tallinn, Rüütli 4. 1936.

Hind 15 senti.